

VÝSLEDKY ODRŮDOVÝCH POKUSŮ S ŘEPKOU OZIMOU NA SLOVENSKU V ROCE 2010/11

The Results of Cultivar Experiments with Winter Rapeseed in Slovakia in 2010/11

David BEČKA, Jan VAŠÁK, Vlastimil MIKŠÍK, Helena ZUKALOVÁ, Pavel CIHLÁŘ

Česká zemědělská univerzita v Praze

Summary: In the article there are evaluated the yield results from six semipractice experiments in Slovakia. According to order test the best results were reached by line ES Astrid, followed by other lines Minotaur, ES Lutece and Komando. The best hybrids are the fifth Xenon, the sixth PR46W20 and the seventh semidwarf hybrid PR44D06. Hybrids reached very good results in the experiments, but in many cases they were exceeded by lines.

Keywords: winter rapeseed, cultivars, hybrid, line, yield

Souhrn: V článku jsou zhodnoceny výnosové výsledky z šesti poloprovozních pokusů na Slovensku. Podle pořadového testu nejlepších výsledků dosáhla linie ES Astrid, následovaná dalšími liniemi Minotaur, ES Lutece a Komando. Nejlepšími z hybridů jsou pátý Xenon, šestý PR46W20 a sedmý polotrpasličí hybrid PR44D06. Hybridy dosáhly v pokusech velmi dobrých výsledků, ale v řadě případů je překonaly linie.

Klíčová slova: řepka ozimá, odrůdy, hybrid, linie, výnos

Úvod

Počet registrovaných odrůd řepky ozimé je v ČR (89 registrací) i SR (90 registrací) téměř totožný. To platí, i při méně jak poloviční výměře řepky na Slovensku než v ČR. Vedle registrovaných odrůd je v nabídce každé země 20-30 materiálů z EU katalogu, který obsahuje celkem asi 800 odrůd jarní a ozimé řepky. Většina odrůd, které se pěstují na Slovensku je známá i v Čechách a naopak. Přitom podmínky obou zemí pro pěstování jsou poměrně velmi odlišné. O tom svědčí i současný podzimní stav porostů a tradičně nižší výnosy řepky na Slovensku. Slovensko pod vlivem kontinentálního klimatu velmi často trpí suchem. Pokud přijde sucho po setí (letošní podzim) je to pro řepku kritické. Stejně jako tvrdší zimy bez sněhu a následně větší zaorávky řepky.

Výsledky odrůdových pokusů nemají zpravidla nikdy jasněho favorita. Pořadí odrůd se mění dle lokality a hlavně podle ročníku. Na základě výsledků si můžeme všimnout odrůd, které se v každém roce „drží“ a jsou tedy výnosově stabilní a plastické. Proto se dlouho udržel Lirajet, v Čechách Jesper, v ČR/SR se drží Ontario a Ladoga. Mění se také podíl hybridních odrůd, který letos v ČR odhadujeme na 60 % a v SR na 40 %.

V ČR podle výsledků poloprovozních pokusů 2010/11 ze sedmi stanovišť výnosově nejlépe vyšly: Artoga, DK Exquisite, Sitro a DK Exfile (vše hybridy). Z linií byly nejlepší Arot (páté místo) a Ladoga (šesté místo) (viz článek v tomto sborníku Bečka, D., Šimka, J., Vašák, J., Výsledky zkoušení odrůd řepky ozimé – poloprovozní pokusy 2010/11).

Výsledky slovenských pokusů jsou hůře vyhodnotitelné, protože na každé lokalitě byl jiný počet odrůd (od 34 v Bánovcích po 56 v Prašicích). Nejlepším zhodnocením odrůd je v tomto případě pořadový test. Máme výsledky celkem z šesti lokalit: PD Agrocoop Húl, RD Petrova Ves, Lúčna s.r.o., Korpod Lesenice, PPD Prašice a MVL Bánovce n. Bebravou. Aby byly údaje dostatečně vypovídající hodnotíme pouze odrů-

dy, které jsme sklídili na min. polovině (tedy 3) lokalitách. Jak je patrné z tabulky 1 nejlepších výsledků dosáhla linie ES Astrid, následovaná dalšími liniemi Minotaur, ES Lutece a Komando. Nejlepšími z hybridů jsou pátý Xenon, šestý PR46W20 a sedmý polotrpasličí hybrid PR44D06. ES Astrid se na třech lokalitách, kde byl vyset, umístil vždy na prvním místě! Opakoval se částečně rok 2004/05, kdy odrůda ES Astrid, ještě s odrůdou ES Nectar odolaly pozdním jarním mrazům a překonaly výnosově jiné odrůdy. I letošní jaro se vyznačovalo počátkem května příchodem těchto pozdních mrazů a následně velkými opady květů a šešulí.

Přehled nejnějnějších odrůd na každé lokalitě ukazuje tab. 2. V první desítku se nejčastěji (tj. třikrát) umístily: Arot, ES Astrid, Minotaur a PR44D06. Svoji výkonnost na dvou lokalitách z šesti potvrdily: Albatros, EGC 912, ES Lutece, Exocet, Komando, Labrador, Ladoga, NK Morse, Sensation, Traviata, Visby a Xenon.

Hybridy dosáhly v pokusech velmi dobrých výsledků, ale v řadě případů je překonaly linie. Hybridům se dařilo v Prašicích, Bánovcích a Lesenicích. Naopak v Petrově Vsi byl mezi deseti nejlepšími pouze jeden hybrid (PR46W14). Na prvním místě se hybridy umístily u poloviny lokalit: v Prašicích - Xenon, v Bánovcích - Albatros a v Lesenicích - PR46W30.

Při výběru odrůd by mělo platit pravidlo „**spoléhat na jistoty a zkoušet novinky**“. Spolehnout se můžeme s přihlédnutím k výsledkům ÚKSÚPu a poloprovozním v ČR z hybridů na: Artoga, DK Exquisite, Exocet (do sucha), NK Linus (víceletý průměr), NK Petrol, PR hybridy od Pioneeru (např. PR44D06), Rohan a z linií na: Adriana, ES Astrid, Goya, Chagall, Jimmy, Komando, Labrador, Ladoga, NK Morse, Ontario, Tatra. Novinkami na odzkoušení jsou u hybridů: Albatros, ES Alonso, Dobrava, hybridní novinky od Pioneeru, Sensation, Traviata, Visby, Xenon a u linií: Arot, ES Alicia (superraná), ES Lutece, Minotaur.

Tabulka č. 1: Pořadí nejvýnosnějších odrůd řepky ozimé v roce 2010/11 (odrůdové poloprovozní pokusy SR).

celkové výnosové pořadí*	odrůda	linie/hybrid	počet hodnocených lokalit	variabilita pořadí
1	ES ASTRID	linie	3	1.-1.
2	MINOTAUR	linie	3	3.-5.
3	ES LUTECE	linie	3	3.-27.
4	KOMANDO	linie	6	4.-24.
5	XENON	hybrid	6	1.-32.
6	PR46W20	hybrid	6	2.-44.
7	PR44D06	hybrid	6	8.-37.
8	PR45D04	hybrid	6	5.-36.
9	AROT	linie	6	5.-51.
10	TRAVIATA	hybrid	6	4.-35.
11	EXOCET	hybrid	5	6.-44.
12	TATRA	linie	3	7.-32.
13	ADRIANA	linie	5	10.-30.
14	ARTOGA	hybrid	4	10.-47.
15	PR46W21	hybrid	4	9.-28.
16	DK EXQUISITE	hybrid	5	3.-47.
17	EXAGONE	hybrid	5	3.-34.
18	CHAGALL	linie	5	15.-28.
19	VITTEK	linie	4	15.-28.
20	ALBATROS	hybrid	5	1.-38.
21	VISION	linie	6	7.-38.
22	ROHAN	hybrid	4	7.-40.
23	ES ALIENOR	linie	4	13.-37.
24	NK MORSE	linie	4	2.-48.
25	EGC 912	linie	3	7.-50.
26	JIMMY	linie	6	3.-54.
27	NK PETROL	hybrid	3	20.-29.
28	LADOGA	linie	5	4.-48.
29	DOBRAVA	hybrid	5	5.-42.
30	SHERLOCK	linie	5	12.-38.
31	VISBY	hybrid	4	9.-45.
32	GOYA	linie	6	12.-36.
33	SISKA	linie	4	10.-43.
34	ROBUST	linie	6	9.-41.
35	SITRO	hybrid	6	14.-45.
36	NK DIAMOND	linie	4	17.-45.
37	ES ALONSO	hybrid	5	4.-41.
38	EXOTIC	hybrid	3	16.-47.
39	LABRADOR	linie	6	6.-52.
40	ES VENUS	linie	4	11.-46.
41	DIGGER	linie	5	19.-45.
42	RASPUTIN	linie	4	27.-53.
43	OSPREY	linie	3	31.-47.
44	LESIA	linie	4	24.-50.
45	ES BOURBON	linie	3	35.-49.

pozn. V tabulce jsou uvedeny pouze odrůdy, které byly vysety na třech a více lokalitách z celkem šesti sledovaných.

* celkové pořadí vypočteno podle průměrného pořadí na jednotlivých lokalitách

Tabulka č. 2: Deset nejvýnosnějších odrůd na každém poloprovozu v roce 2010/11.

pořadí	PD Agroco-op Hůl	t/ha	PPD Prašice	t/ha	Bánovce nad Bebravou	t/ha	RD Petrova Ves	t/ha	Lúčnica s.r.o.	t/ha	Korpod Lesenice	t/ha
1	ES ASTRID	5,72	XENON	5,00	ALBATROS	5,99	ES ASTRID	5,00	ES ASTRID	6,51	PR46W30	5,99
2	NK MORSE	5,64	PR46W20	4,79	NK MORSE	5,90	ES NECTAR	4,95	MH 06 E4	6,42	X08W9851	4,19
3	ES LUTECE	5,56	EXAGONE	4,67	DK EXQUISITE	5,79	JIMMY	4,85	MINOTAUR	6,21	PR44W29	3,99
4	KOMANDO	5,52	ES ALONSO	4,64	SENSATION	5,77	LADOGA	4,55	REMY	6,12	TRAVIATA	3,87
5	MINOTAUR	5,49	TRAVIATA	4,56	DOBRAVA	5,70	KOMANDO	4,55	AROT	6,03	PR45D04	3,62
6	AROT	5,49	EXOCET	4,55	EXOCET	5,70	LABRADOR	4,49	SENSATION	6,03	PR44W22	3,51
7	EGC 912	5,49	MINOTAUR	4,51	LADOGA	5,67	VISION	4,48	ROHAN	6,02	TATRA	3,50
8	PR44D06	5,40	PR44D06	4,49	PR44D06	5,52	AROT	4,43	ES LUTECE	6,00	LENNY	3,45
9	XENON	5,39	ALBATROS	4,49	VISBY	5,52	PR46W14	4,42	ROBUST	5,98	PR46W21	3,44
10	LABRADOR	5,34	ARTOGA	4,45	SISKA	5,44	ADRIANA	4,34	EGC 912	5,95	VISBY	3,42
průměr všech odrůd	celkem 47 odrůd (18 H)	5,11	celkem 56 odrůd (24 H)	3,91	celkem 34 odrůd (18 H)	5,19	celkem 47 odrůd (23 H)	3,94	celkem 41 odrůd (23 H)	5,69	celkem 40 odrůd (19 H)	3,04

pozn. v závorce uveden počet hybridních odrůd na dané lokalitě, tučně zvýrazněny hybridy

Kontaktní adresa

Ing. David Bečka, Ph.D., Katedra rostlinné výroby, ČZU v Praze, Kamýcká 129, 165 21 Praha 6-Suchbát, tel. 22438 2531, e-mail: becka@af.czu.cz